

КОЛЕКТИВНИЙ РОМАН-ПЕЧВОРК: СПЕЦИФІКА НОВІТНЬОГО ЖАНРУ

Abstract

The article seeks to substantiate the theory of the newest literary genre – collective patchwork novel, viewed as a subgenre of collective literary patchwork. This research is based on literary experiments involving the creation of large-scale collective works by a significant number of authors from diverse geographical regions. The results of these experiments were presented as several patchwork novels, the concepts of which are analysed in this article. It turns out that collective literary patchwork as the newest genre of literary art is evolving into subgenres, one of which is collective patchwork novel.

An endeavour is made to provide a definition of the genre of collective patchwork novel in both a broad and narrow sense. So, in the broad sense, a collective patchwork novel is understood as a large-scale epic work that integrates a set of works of various genres in form and content created by a group of authors based on the prologue and common concept to the work. In the narrow sense, a collective patchwork novel is defined as a large epic work that combines a set of works of different genres in form and content, created by a group of authors. The work under discussion is based on a common theme or idea that interacts with one or more key characters within the agreed premise and location(s) of events, as set out in the work's concept and prologue. The defining features of the new genre under discussion are identified as collaborative authorship based on a common concept and prologue, multi-plot structure, multi-genre nature, multilingualism among others. The article proposes a general schematic design of the new genre and demonstrates its implementation generalising the particular concepts embodied in the practice of making a series of collective patchwork novels.

Keywords: literary genre, collective literary patchwork, collective patchwork novel, collective patchwork novel attributes, collective patchwork novel concepts.

Анотація

Статтю присвячено спробі обґрунтувати теорію новітнього літературного жанру – колективний роман-печворк, який виступає піджанром колективного літературного печворку. Дослідження ґрунтуються на літературних експериментах, що полягають у написанні низки великих за обсягом колективних творів значною кількістю авторів, які представляють широку географію. Результатом зазначених експериментів стала поява кількох романів-печворк, концепції до яких проаналізовано в цій статті. З'ясовано, що колективний літературний печворк як новітній жанр літературного мистецтва трансформується в піджанри, одним з яких є колективний роман-печворк.

Зроблено спробу дати авторські визначення колективному роману-печворку в широкому та вузькому значеннях. Так, у широкому значенні колективний роман-печворк – це великий за обсягом епічний твір, що поєднує сукупність різножанрових за формою та змістом доробків, створених групою авторів на основі прологу й концепції до твору. У вузькому значенні колективний роман-печворк – це великий за обсягом епічний твір, що поєднує сукупність різножанрових за формою та змістом доробків, створених групою авторів на основі спільної теми, ідеї за умови взаємодії з ключовим персонажем (персонажами) у межах обумовленого місця (місць) подій, прописаних у концепції та втілених у пролозі до твору. Виокремлено низку ознак новітнього жанру, визначальними з-поміж яких є: спільна робота авторів на основі концепції та прологу; багатосюжетність; різножанровість; різномовність тощо. Розроблено загальну схематичну конструкцію новітнього жанру та конкретизовано варіанти його реалізації шляхом узагальнення втілених на практиці конкретних концепцій до низки колективних романів-печворк. Перспективним є вивчення колективного літературного печворка як новітнього жанру, зокрема його піджанрів – п'єса-печворк і колективний сценарій-печворк.

Ключові слова: літературний жанр, колективний літературний печворк, колективний роман-печворк, ознаки колективного роману-печворк, концепції колективного роману-печворк.

Вступ. Генеза жанру роман триває і є безперервним процесом від часів античності до сьогодення. Цей жанр охоплює традиційні й новаторські елементи, внесені конкретною епохою, а поява нових різновидів роману є відповіддю на виклики часу. Попри різноманітні скептичні настрої щодо майбутньої долі роману та навіть його відмирання, висловлені ще на початку минулого століття, цей жанр продовжує жити, хоча й зазнає значних модифікацій. Водночас він залишається найменш обтяженим формальностями та відкритим до змін жанром. Іманентно притаманні роману риси, зокрема, “великий обсяг текстового простору, наявність розгалуженого сюжету, зіткнення людини із середовищем як головний конфлікт у творі”, а також “мобільність, здатність “романізувати” інші жанри, пластичність, неканонічний характер, потяг до експериментаторства”, роблять саме цей жанр найбільш гнучким до викликів часу, відповіддю на які стає поява нових різновидів роману (Тарасенко, Шадріна, 2013, сс. 17–18).

Ці процеси, окрім зазначеного, спричинені також значним інтересом авторів до створення власних творів саме в цьому жанрі. Як зазначає Ж.-М. Шафер, “збільшення кількості художніх творів (обумовлене і технологічними, і суспільними чинниками) останніми десятиліттями призвело до досить вагомого збільшення кількості потенційних жанрових моделей” (Schaeffer, 1986, р. 202). Яскравим доказом появи нових творів, що суттєво відрізняються від звичної романної форми, стали колективні роботи багатьох авторів, які представляють широкую географію та спроможні працювати над одним твором завдяки розвитку інтернет-технологій. Подібна співпраця дозволяє створювати романи, написання яких раніше було практично неможливим або потребувало чимало часу. У сучасних умовах написання колективних творів стає новітнім літературним віянням та зумовлює появу унікальних робіт, що потребують ретельного вивчення щодо жанрової модифікації.

Одним із прикладів такого твору є колективний роман-печворк “Босорка” (Босорка, 2024), який був створений 228 авторами з усієї України та налічує 2833 сторінки. Водночас унікальністю цього літературного доробку є не лише кількісні показники. Зазначена робота стала різножанровим, багатосюжетним твором, який створювався на основі єдиного літературного ядра – прологу, концепції та художнього світу ключового персонажа. Поява колективного роману-печворк “Босорка” дала поштовх написанню ще низки подібних робіт, що стали літературними експериментами, а їхні результати свідчать про подальшу еволюцію жанру роман.

Отже, роман як літературний жанр виявляє гнучкість, демонструє позбавлення будь-яких обмежень і сприяє розвитку власних модифікацій, вивчення яких є надзвичайно актуальним та потребує значної уваги з боку науковців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загалом роман як літературний жанр протягом свого існування зазнає постійних змін, що спричиняє потребу перманентного всебічного вивчення зазначеного жанру. К. Тарасенко, Т. Шадріна пов’язують це передусім з його “неканонічним характером та спроможністю жваво реагувати на об’єктивну реальність, яка постійно змінюється” (Тарасенко, Шадріна, 2013, с. 16). Ця властивість роману стає особливо актуальною в постмодерну епоху розвитку літератури, “ознакою якої є навмисне використання елементів різних жанрів, [...] оскільки дотримання єдиного жанрового канону обмежує текстуальні можливості” (там само). Виходячи з цього, на думку Н. Глінки, “постмодерністський автор об’єднує та змішує жанри для подальшого вираження різних аспектів і цілей письма” (Глінка, 2024, с. 67), результатом чого стає поява творів, що відображають не тільки “дух” своєї епохи, а й різняться за формою, змістом і технікою написання. До того ж, як зазначає Т. Бовсунівська, жанр роман, “як категорія еволюційна здатен

демонструвати становлення через трансформації та модифікації; його потенціал до розвитку відповідає загальним когнітивним спонукам людського мислення та креативу” (Бовсунівська, 2015, с. 26).

Особлива гнучкість романної жанрової форми привела до появи її численних різновидів та міжжанрових форм, що перебувають у колі інтересів таких науковців, як Н. Лапушкіна, Н. Лисенко. Дослідники вбачають, що прикладом цих процесів стала, зокрема, поява таких оригінальних різновидів зазначеного жанру, як: гіперроман, роман-метафора, філософський роман жіночої ідентичності, роман-екфразис, роман-тетраedr (Лапушкіна, Лисенко, 2020, с. 132). На нашу думку, прикладами модифікацій жанру виступають також біографічний і філософський романи. Дослідженням біографічного роману, зокрема, займається І. Савенко. На її думку, можна виокремити такі його різновиди: роман-дослідження, роман у біографічних епізодах, белетризований роман, автобіографічний роман в оповіданнях, роман-реконструкція, роман-монтаж, роман-пошук, роман-ретроспекція, роман-мозаїка, роман-репортаж, роман-щоденник, роман-колаж тощо. За такої умови, відповідно до стильових особливостей певного твору, усі зазначені різновиди біографічного роману дослідниця відносить до декількох тематичних груп (Савенко, 2006, с. 7).

Розгалужені модифікації романної жанрової форми підтверджують і наявність значної кількості варіацій філософського роману. Так, українська дослідниця В. Герасимчук зазначає, що до основних різновидів останнього можна зарахувати інтелектуальний і власне філософський, роман культури, роман антикультури. Окрім цього, відповідно до критерію “тип філософії” науковиця виокремлює діалогічний (філософський, інтелектуальний, роман культури), трансцендентний (екзистенціалістський), синкретичний (параболічний) тощо (Герасимчук, 2008).

Постійний розвиток роману як жанру спричиняє його різні трактування і започаткування великої кількості підходів до типологізації. Загалом систематизації романних форм присвячені роботи багатьох зарубіжних і вітчизняних дослідників. Зокрема, на думку Т. Кушнірової при вивченні типології роману, а саме “типологічному зіставленні, доречним є виокремлення типу твору, представленого жанрово-стильовими особливостями, що зумовлюють різновид романної структури [...]”. Визначальною є позиція оповідача, який “веде” сюжетну оповідь та впливає на жанрову модифікацію роману” (Кушнірова, 2011, с. 57). Отже, попри наявність формальних ознак, ключову роль у трактуванні роману як жанру дослідниця відводить сутнісним характеристикам твору, що виявляються у значному впливі на жанрову модифікацію автора художнього тексту. Ключовим при цьому постає “оповідач, що наділяється індивідуальними рисами, стає особистістю з певним характером чи біографією, може сповідувати ідеї, не характерні для авторського світогляду” (там само, с. 56).

Зі свого боку, українська дослідниця Н. Бернадська вважає, що “роман – це універсальний жанр, який здатний відтворювати найширше коло життєвих явищ, порушувати кардинальні проблеми духовного, морально-етичного, екзистенційного, соціального, суспільного, метафізичного планів, створювати цілісні картини життя, сповнені складних перепитів і суперечностей, глибоко й всебічно досліджувати людські характери в їх становленні й розвитку, в найрізноманітніших зв'язках зі світом” (Бернадська, 2005, с. 3). Така його особливість створює підвалини для використання ліричних вставок, портретів, пейзажів, різноманітних описів, втілення плюралізму поглядів на події та зображення художніх світів. Тому можна погодитися з М. Дудніковим у тому, що “роман – це жанр, який передусім відображає

багатогранне, складне життя, що неможливо утримати в межах певних норм, а тому він унікає нормативних меж літературних жанрів і вже тривалий час розвивається як абсолютно вільна форма” (2012, с. 170).

Незважаючи на динамічний розвиток роману як жанру та появу різних підходів до типологізації, незмінними залишаються такі його ключові риси: великий обсяг текстового простору, наявність розгалуженого сюжету, значна кількість персонажів і тривалість часу подій тощо. Як простежують О. Андріяшик, Н. Стовпник, “саме жанр роману має надзвичайні можливості передачі людських характерів, змалювання певних суспільних історичних подій, постатей, епох” (2022, с. 1). На думку Н. Лапушкіної та Н. Лисенко новітній розвиток роману демонструє нівелювання усталених канонів жанру та розмитість “кордонів між високою та масовою літературою загалом” (2020, с. 132).

Враховуючи викладене, роман можна вважати універсальним жанром, що покликаний всебічно відтворювати дійсність та з-поміж інших жанрів найбільш спроможний до розширення власних кордонів і видозмін. Сучасні дослідники М. Кірячок, А. Мельник наголошують, що “роман мислиться як відкритий для модифікацій літературний простір, що дає змогу, з одного боку, втілити найсміливіші авторські задуми щодо експерименту в площині форми та змісту тексту, а з іншого – не втрачає остаточного зв’язку з канонами жанру, а розширює його межі шляхом подолання усталених традицій жанрових законів” (2020, с. 103). У зазначеному розумінні слід погодитися з Т. Матвеевою, що “у більшості визначень роману акцентовано увагу на його панорамності, багатопроBLEMності, “густонаселеності”, розгалуженості сюжеттики, ускладненості композиції” (2016, с. 10). Водночас дослідниця слушно вважає ці ознаки формальними, такими, що не завжди працюють під час розгляду конкретного твору, а також є історично змінюваними. На їхнє формування, зокрема, впливають позалітературні чинники, соціальні, ідеологічні тощо (Матвеева, 2016, с. 11).

Мета статті полягає в обґрунтуванні специфіки новітнього жанру – колективний роман-печворк. Задля реалізації мети постає потреба в розв’язанні таких **завдань**: 1) обґрунтувати, що колективний роман-печворк є піджанром колективного літературного печворку; 2) проаналізувати концепції до колективних романів-печворк; 3) дати авторські визначення поняттю колективний роман-печворк у широкому та вузькому значеннях; 4) виокремити низку визначальних ознак новітнього жанру колективний роман-печворк; 5) розробити загальну схематичну конструкцію новітнього жанру та конкретизувати варіанти його реалізації шляхом узагальнення втілених на практиці концепцій кількох колективних романів-печворк.

Методи та методологія проведеного дослідження. Для теоретичного дослідження колективного роману-печворк як новітнього жанру застосовується низка загальнофілософських і спеціальних наукових методів, зокрема: метод аналізу і синтезу (з метою виявлення окремих ознак колективного роману-печворк та окреслення його схематичної конструкції); описовий метод (для опису низки літературних експериментів шляхом окреслення концепцій до творів і розкриття сутності новітнього жанру – колективний роман-печворк); метод узагальнення (з метою створення схем концепцій реалізації художніх задумів різних колективних романів-печворк, які були створені в межах низки літературних експериментів, практично втілених автором статті); порівняльно-історичний метод (для зіставлення численних різновидів роману як жанру, виявлення основних передумов для появи його модифікацій); структуралістський метод (з метою встановлення зв’язків між різними частинами колективного роману-печворк, вивчення його як складної

системи взаємопов'язаних елементів і виокремлення піджанрів колективного літературного печворку як новітнього жанру літератури); метод індукції (для формулювання вузького та широкого визначень новітньому жанру – колективний роман-печворк).

Виклад основного матеріалу дослідження. Літературний жанр роман продовжує свій розвиток, і вплив епохи додає свої корективи. Зокрема, глобалізація й розвиток інтернет-технологій не залишаються осторонь, формуючи умови, за яких не тільки роман зазнає модифікацій, а й виникають окремі літературні жанри. Так, як було встановлено автором цієї статті в попередніх дослідженнях, “поява різноманітних спільнот, об'єднаних завдяки соціальним мережам, дає можливість кооперації великої кількості авторів з метою одночасного написання єдиного доробку, в якому проявляється стильове і жанрове розмаїття. Подібний колективний аспект у створенні твору дав поштовх появі новітнього жанру – колективний літературний печворк, сутність якого полягає в залученні до написання твору групи різножанрових авторів з різним стилем, творчим методом, авторською естетикою та навіть мовою” (Батура, 2024, с. 9). Також, на думку автора, “під колективним літературним печворком слід розуміти тип літературного твору, що поєднує в собі сукупність різножанрових доробків, створених групою авторів на основі спільної теми та ідеї, втілених у пролозі з прив'язкою до ключового персонажа (персонажів), його художнього світу та спільного місця подій” (Батура, 2024, с. 9). Спираючись на зазначене, можна дати метафоричне визначення новітнього жанру: колективний літературний печворк – це мистецтво “ткання спільного літературного полотна”.

Варто зазначити, що колективний літературний печворк як новітній жанр літератури може містити ознаки роману, наприклад: великий обсяг твору, розмаїття персонажів, складність сюжету, його різноплановість, багатогранність подій, що не обмежені в часі й просторі тощо. Водночас основною відмінністю колективного літературного печворку від роману є його колективний складник, що реалізується групою авторів, які працюють у різних жанрах як за формою (оповідання, новела, есе, п'єса, вірш, поема тощо), так і за змістом (фантастика, фентезі, детектив, гумор, сатира, трилер тощо). Різножанрові твори пишуться в межах обумовленої теми та ідеї, втілених у пролозі з прив'язкою до ключового персонажа (персонажів), його художнього світу та місця подій, що детально прописуються в концепції до твору. Зрештою літературні доробки авторів об'єднуються в єдиний колективний твір-печворк.

Ураховуючи багатогранність роману, зокрема, його великий обсяг, багатосюжетність, насиченість подіями та героями, багатосторонність зв'язків із зовнішнім світом, можливість поєднання різних стильових пластів (Бернадська, 2004, с. 270) та зважаючи на специфіку колективного літературного печворку, а саме його колективний складник і здатність поєднувати різножанрові доробки авторів в єдиний твір, на думку автора статті, останній може трансформуватися у піджанри – насамперед у колективний роман-печворк, що поєднує ознаки обох зазначених жанрів.

Опираючись на зроблений висновок, припускаємо, що така трансформація може бути ширшою та реалізується у формі колективної п'єси-печворк і колективного кіносценарію-печворк (див. рис. 1). Водночас, на відміну від колективного роману-печворк, де відсутні обмеження для написання різножанрових історій як за формою, так і за змістом колективна п'єса-печворк та колективний кіносценарій-печворк зберігають непорушну вимогу щодо форми подання тексту. Останні два піджанри потребують додаткового наукового обґрунтування й апробації.

Рис. 1. Трансформація колективного літературного печворку в піджанри

На відміну від колективної п'єси-печворк та колективного кіносценарію-печворк, колективний роман-печворк набув практичного втілення в межах літературного експерименту, реалізованого 228 авторами з різних регіонів України. Його результатом стало написання електронної книжки “Босорка”, що налічує 2833 сторінки. Вона отримала схвальні рецензії та визнання 7 червня 2024 року Національним реєстром рекордів України в категорії “Мистецтво” у двох номінаціях: “Найбільша кількість авторів електронної книги” та “Найбільша кількість сторінок електронної книги” (Літературна газета, 2024).

Сутність цього літературного експерименту полягала в написанні колективного твору навколо однієї теми та ідеї втілених у запропонованому автором цієї статті пролозі з прив'язкою до ключової персонажки (карпатської відьми-босорки Євдокії), її художнього світу та спільного місця подій – села Старі Мухомори. Згідно із запропонованою концепцією, що була втілена в пролозі “Босорка. Нерозділене кохання” (Батура, 2024а), колектив авторів створював свої художні світи (короткі історії) та персонажів у власних жанрах (як за формою, так і за змістом), взаємодіючи з художнім світом ключової персонажки та із самою босоркою Євдокією (Босорка, 2024). Схематично концепція реалізації художнього задуму колективного роману-печворк “Босорка” може мати такий вигляд (див. рис. 2):

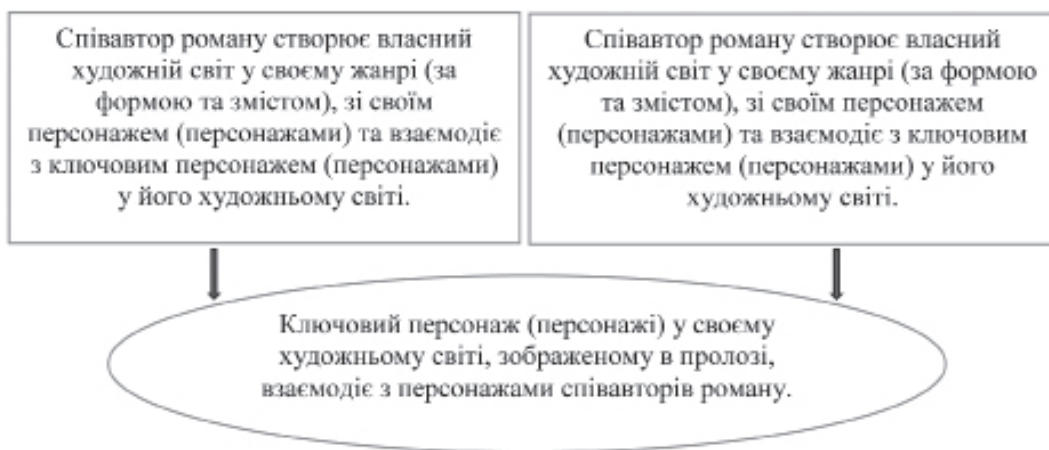

Рис. 2. Схематична концепція реалізації художнього задуму колективного роману-печворку “Босорка”

Автором цієї статті була визначена тема майбутнього твору – “розповідь про відвідування звичайними людьми відомої на всю країну карпатської відьми-босорки задля розв’язання своїх наболілих проблем. Ідеєю колективного роману-печворку стало, по-перше, додаткове розкриття багатогранного міфологічного персонажа – босорки, її надприродних сил, позитивних і негативних рис, ставлення до людських проблем та способів їх розв’язання. По-друге, популяризація загальноукраїнської та загальнослов’янської міфології, зміцнення віри в позитивні якості карпатської відьми, яка здатна прийти на допомогу в безвихідній ситуації” (Батура, 2024а, с. 493). Варто зазначити, що 21 травня 2025 року Національний реєстр рекордів України оголосив твір “Босорка” першим колективним романом-печворком (Літературна газета, 2025).

У широкому значенні під колективним романом-печворком, на думку автора статті, слід розуміти великий за обсягом епічний твір, що поєднує сукупність різножанрових за формою та змістом доробків, створених групою авторів на основі прологу та концепції до твору. У вузькому значенні – це великий за обсягом епічний твір, що поєднує сукупність різножанрових за формою та змістом доробків, створених групою авторів на основі спільної теми, ідеї за умови взаємодії з ключовим персонажем (персонажами) у межах обумовленого місця (місць) подій, прописаних у концепції та втілених у пролозі до твору.

Як зазначає Т. Бикова, яка виступила рецензентом колективного роману-печворку “Босорка” – “це “традиційний” постмодерний роман, що нагадує такі жанрові різновиди, як роман-колаж і роман-мозаїка, зокрема тим, що за допомогою художніх елементів, історій, картинок, мозаїки, клаптиків тощо, створюється загальна картина світу однієї героїні – босорки Євдокії” (Бикова, 2024). Зрештою, Т. Бикова підсумовує, що “...аналізований твір не є ані романом-колажем, ані романом-мозаїкою, а являє собою новітній літературний жанр” (Бикова, 2024), визначальною особливістю якого є його колективний складник. Водночас “історії учасників колективного літературного печворку суттєво відрізняються одна від одної за жанром, стилем та сюжетом, однак усі вони поєднані ключовим персонажем, використанням художніх деталей з прологу й спільним місцем подій. Автори всебічно розкривають карпатську босорку, ніби щоразу висвітлюючи її різнопланову відьомську постать та неоднозначний характер” (Батура, 2024а, с. 12).

Успішна реалізація літературного експерименту “Босорка” дала поштовх для подальшого написання низки творів у жанрі колективний роман-печворк. З цією метою автором статті було розроблено низку концепцій і написано прологи до майбутніх колективних доробків, а саме: “Коронація слова” (Батура, 2024f), “The Mysterious Ten” (Батура, 2024g), “Врятувати Білобога” (Батура, 2024k) та “When Time is short” (Батура, 2024h).

Так, відповідно до концепції до колективного роману-печворку “Коронація слова”, що втілена у пролозі “Фінал” (Батура, 2024f), ключовим персонажем була обрана молода дівчина на ім’я Коронація. “Темою твору постала боротьба авторів за місце в літературному світі, які попри різноманітні життєві обставини, вкладають душу у власну творчість і прагнуть підтримки, а також роль журі у визначенні долі рукописів творчих особистостей” (Батура, 2024f). Ідеєю колективного роману-печворку стало “загострення уваги на проблемі підтримки письменників та належної оцінки їх талантів” (Батура, 2024f). Загалом “це історія про невідомі імена талановитих людей, котрих з різних причин не помічають. Історія про тих, хто мріє про літературне майбутнє і вкладає душу в працю. Це також роман про багатолітність людського фактора, який впливає на вибір призових творів” (Батура, 2024f).

На відміну від колективного роману-печворку “Босорка”, де письменники приводять своїх персонажів до карпатської відьми в село Старі Мухомори, у “Коронації слова” ключовий персонаж – молода дівчина Коронація сама з’являється в художніх світах створених авторами (у будь-якому жанрі за формою і змістом) та взаємодіє з їхніми персонажами. Водночас як і в колективному романі-печворку “Босорка”, завданням авторів постає широке використання художніх деталей, чітко прописаних у концепції. Схематично концепція реалізації художнього задуму колективного роману-печворку “Коронація слова” може мати такий вигляд (див. рис. 3):

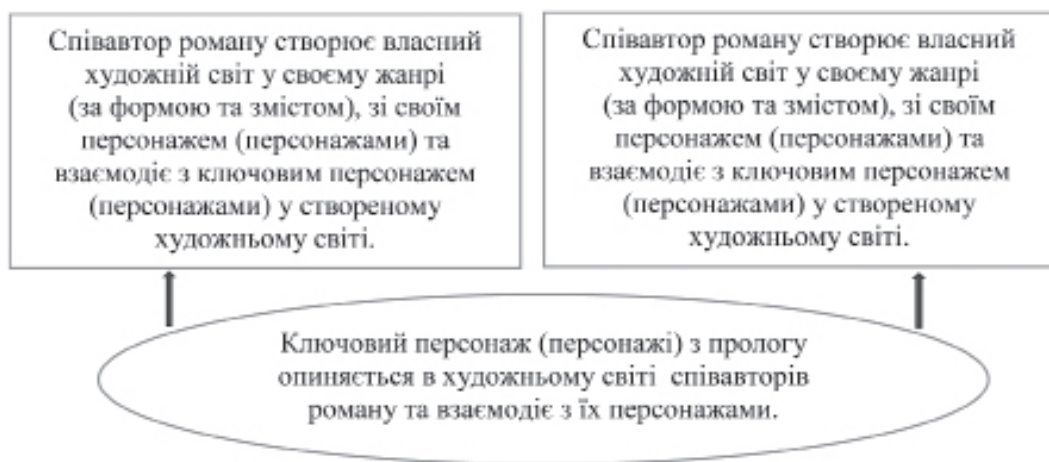

Рис. 3. Схематична концепція реалізації художнього задуму колективного роману-печворку “Коронація слова”

За задумом колективного роману-печворку “Врятувати Білобога”, що відображений у пролозі до нього, ключовий персонаж твору – Білобог (у слов’янській міфології втілює добро й світло), являється персонажам письменників у їхні художні світи та просить допомогти врятувати світовий порядок. Порятунком відбувається шляхом розповіді автора Білобогові власної історії в будь-якому жанрі (як за формою, так і за змістом) про мрії, фантазії, досвід, сон тощо (Батура, 2024е). “У процесі оповіді автор, час від часу, взаємодіє з Білобогом, наприклад, зображує його схвальну реакцію на почуте, а також показує дратування Чорнобога, який не знаходить собі місця від голосу оповідача та не може одягнути чорно-білу корону всевладдя” (Батура, 2024е). У такий спосіб автори своїми голосами заважають Чорнобогові стати володарем світу і виграють час для Сокіл-Рода (за легендою батька Чорнобога і Білобога), котрий в епілозі до твору прилітає та розставляє все на свої місця. Так, темою твору є “одвічне протистояння Білобога і Чорнобога (за слов’янською міфологією), намагання Білобога звільнитися із в’язниці та відновити світовий порядок. Ідея твору полягає в уславленні боротьби зі злом, готовності прийти на допомогу один одному та можливості гуртом здолати несправедливість” (Батура, 2024е). Схематично концепція реалізації художнього задуму колективного роману-печворку “Врятувати Білобога” може мати такий вигляд (див. рис. 4):

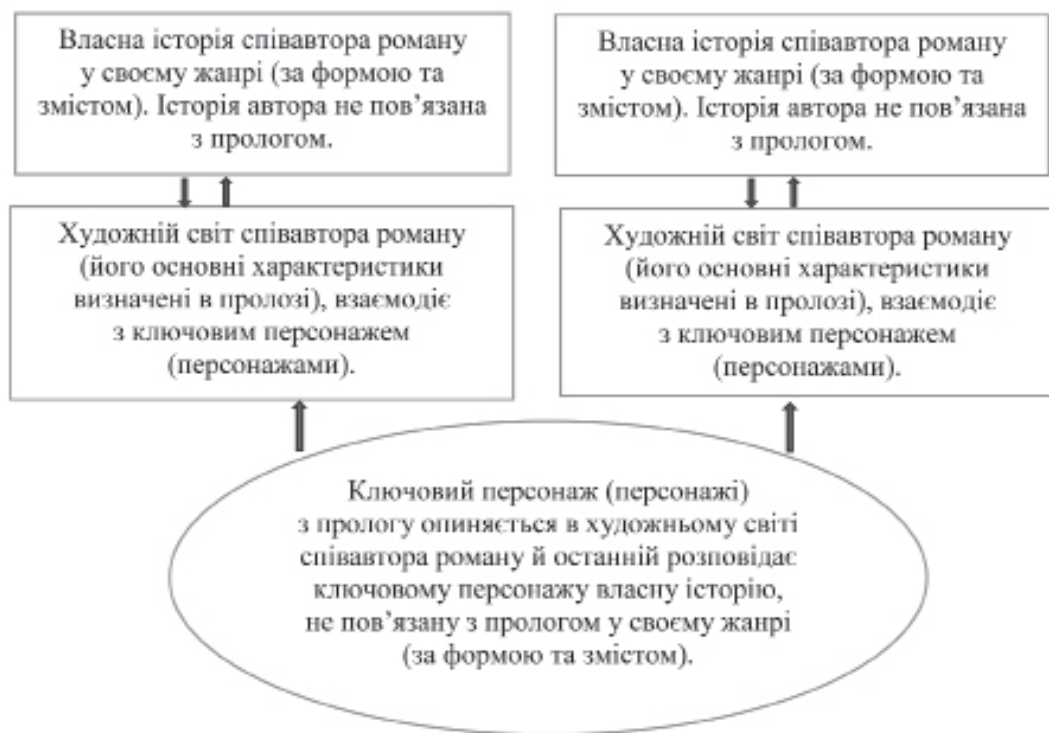

Рис. 4. Схематична концепція реалізації художнього задуму колективного роману-печворку "Врятувати Білобога"

Варто зазначити, що перша апробація згаданої вище концепції колективного роману-печворку "Врятувати Білобога" здійснюється авторами до 18 років. Твір є частиною масштабного літературного експерименту, що претендує на встановлення рекорду України та Гіннеса в категорії "Мистецтво".

Відповідно до концепції до колективного роману-печворку "When Time is Short", за задумом автора статті, має стати літературна колаборація авторів з усього світу. Одним із головних завдань написання твору є апробація гіпотези автора статті, що колективний літературний печворк може бути реалізований не лише як різножанровий і багатосюжетний колективний роман-печворк, а й різномовний доробок (Батура, 2024h). Реалізація подібного задуму має потенціал продемонструвати здатність об'єднувати авторські голоси з усього світу довкола тієї самої проблеми, висвітленої в пролозі до колективного роману-печворку.

Відповідно до сказаного темою колективного роману-печворку "When Time is Short" є "особливість поведінки та вчинків людей з різних куточків планети, які опиняються в ситуації наближення смерті" (яскравий приклад такої особливості прослідковується в пролозі до зазначеного твору "Олігарх") (Батура, 2024h). Ідеєю твору виступає уславлення любові до життя, цінності кожної її миті, виявлення людської сутності в умовах обмеженості часу. Завдання твору – показати, як знання про наближення смерті здатне змінити людину. Ключовим персонажем колективного роману-печворку "When Time is Short" постає багатолика смерть, яка приходить до художніх персонажів авторів у різноманітних ситуаціях на заході людського життя і може бути всюди одночасно. Місцем подій є будь-який художній світ, створений авторами у власному жанрі (за формою та змістом) з різних куточків планети.

Варто зазначити, що смерть – один із найзагадковіших персонажів, який різні народи розуміють по-своєму. Хтось уявляє її страшною, потворною, жорстокою, немилосердною, яка не шкодує нікого. Дехто – загадковою, містичною, таємничою, лячною. Деякі – справедливою та співчутливою. Це надзвичайно багатогранний персонаж, що може мати безліч імен і втілень (таке бачення обумовлене концепцією до колективного роману-печворку “When Time is Short”) (Батура, 2024h). Схематично концепція реалізації художнього задуму колективного роману-печворку “When Time is Short” може мати такий вигляд (див. рис. 5):

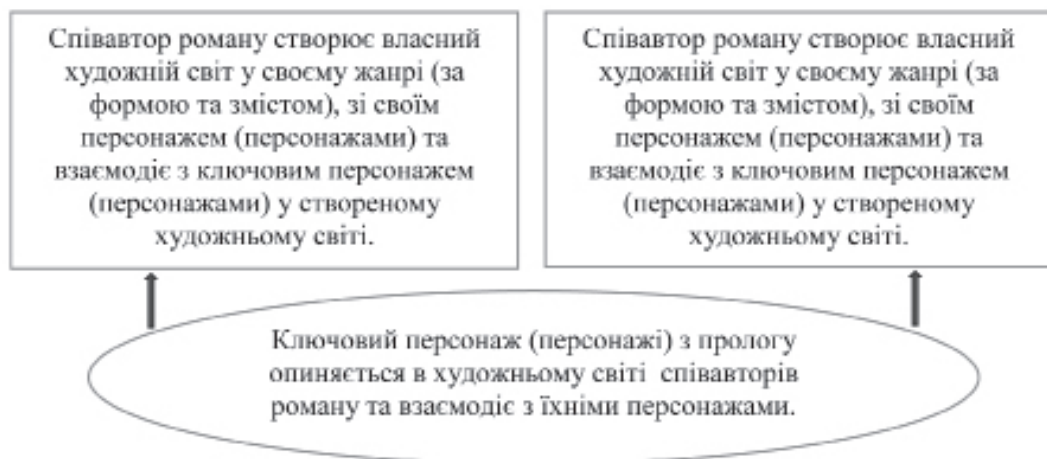

Рис. 5. Схематична концепція реалізації художнього задуму колективного роману-печворку “When Time is short”

Як бачимо, запропоновані концепції до колективних романів-печворк “Коронація слова”, “Врятувати Білобога” та “When Time is Short” мають схожий підхід до реалізації літературного задуму, оскільки всі ґрунтуються на пролозі, де створений ключовий персонаж, який сам являється до художніх світів авторів і, взаємодіючи з ними, сприяє реалізації ідеї та завдань творів.

На відміну від розглянутих вище концепцій до колективних творів, колективний роман-печворк “The Mysterious Ten” має дещо відмінний підхід щодо реалізації художнього задуму, який відображений у пролозі до твору “Квася і Миколик” (Батура, 2024b) та деталізується в концепції до зазначеного колективного доробку.

Як відомо, Україна багата на цікаві, таємничі місцини, які здавна приваблюють туристів. Для написання колективного роману-печворку “The Mysterious Ten” було обрано десять загадкових локацій, про які, за задумом твору, розповідають герої авторів. Зав’язка роману відбувається в лицарській залі Підгорецького замку, що розташований на Львівщині. Перебуваючи проїздом у знаменитій місцині, власники купленого туристичного туру “The Mysterious Ten” стають свідками незвичної події. Голодний як вовк, ключовий персонаж із прологу – Микола Буханець (Миколик) – потрапляє до лицарської зали замку й кидається на їжу. Вгамовуючи голод, він чує цікаві історії про сповнені таємниць місця України. Зрештою ненаситний герой і туристи в залі стикаються з привидами замку – колись замордованою красунею Марією. Фінал такої зустрічі стає очевидним – усі розбігаються хто куди (Батура, 2024g).

У пролозі “Квася і Миколик” до колективного роману-печворку “The Mysterious Ten”, як зазначено вище, обрано десять туристичних локацій та визначено ключових

персонажів у кожній з них. Зокрема, у пролозі окреслено такі місця подій і ключових персонажів: Підгорецький замок (ключові персонажі – Микола Буханець, Квасолина Піндюрка, привид Марії – колишня дружина Вацлава Жевуського), озеро Хропотова (ключові персонажі – болотяники та риби зростом з людину), Тараканівський форт (ключові персонажі – надлюди, які живуть у катакомбах форту), галявина Гроновище (ключові персонажі – прибульці), Лиса гора в Києві (ключові персонажі – відьми), Бугайський трикутник (ключові персонажі – подружжя дід Левко і баба Устина), Вінницька психіатрична лікарня (ключові персонажі – примари страшних лікарів і закатованих пацієнтів), Тернопільський будинок з примарами (ключові персонажі – примари), кладовище з вампірами в Івано-Франківську (ключові персонажі – вампіри та дух Костантина Спужяки), Луцький замок (ключовий персонаж – привид Оксани). Завданням співавторів колективного роману-печворку було обрати одну з окреслених вище локацій, створити там власний художній світ зі своїми персонажами, які безпосередньо взаємодіють із ключовими персонажами обраної локації. Окрім цього, кожна з історій співавтора мала починатися з подій, що відбувалися в лицарській залі Підгорецького замку, де зібралися всі туристи та перебував ключовий персонаж з прологу – голодний Микола Буханець. До того ж кожен письменник мав бачити своїх героїв у лицарській залі очима ключового персонажа Миколика, який чув різножанрові розповіді героїв авторів (Батура, 2024b). Приклад такого творчого підходу зображений у пролозі, де ключовий персонаж стає свідком розповідей героїв авторів. Схематично концепція реалізації художнього задуму колективного роману-печворку “The Mysterious Ten” може мати такий вигляд (див. рис. 6):

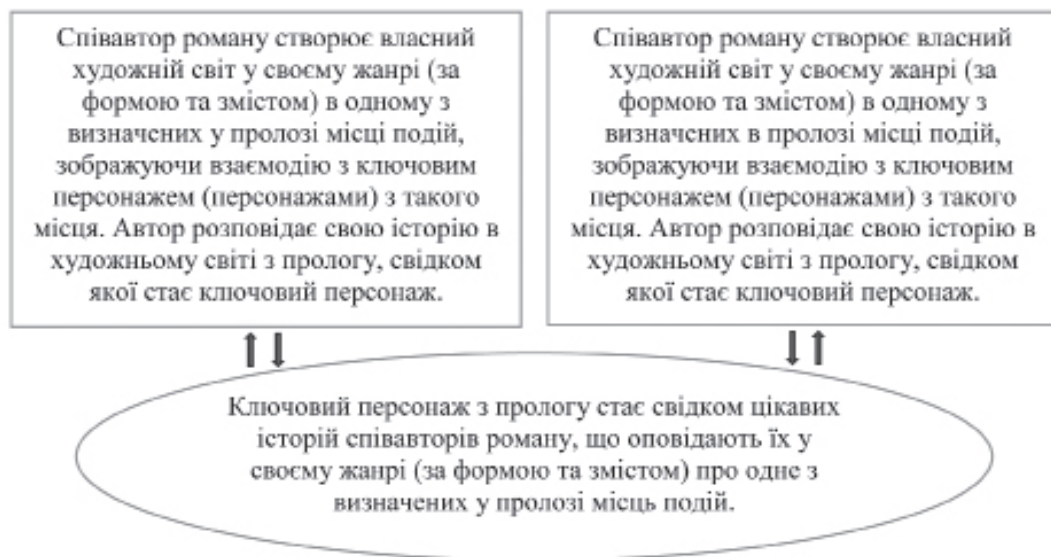

Рис. 6. Схематична концепція реалізації художнього задуму колективного роману-печворку “The Mysterious Ten”

Загалом завданням колективного роману-печворку “The Mysterious Ten” було загострити увагу читачів на десятих незвичних і подекуди містичних локаціях України шляхом написання, у межах концепції, цікавих різножанрових історій про них, “надати їм фарб і “підмалювати” старі; створити нові легенди, чутки та

привернути увагу до містичної України” (Батура, 2024g). Темою колективного твору став “опис пригод різноманітних героїв, які купують туристичний тур “The Mysterious Ten”, а ідеєю виступило розкриття потенціалу культурних пам’яток та популяризація внутрішнього туризму” (Батура, 2024g).

На сьогодні успішну апробацію пройшли концепції колективних романів-печворк “Босорка” (твір, що став літературним рекордом України у трьох номінаціях), “Коронація слова” (на момент написання статті поданий на Всеукраїнський конкурс “Коронація слова”), “The Mysterious Ten” (на момент написання статті поданий на Всеукраїнський конкурс “Премія Ірпеня”), “Врятувати Білобога” (на момент написання статті ще перебуває в роботі, по завершенню якої претендуватиме на встановлення рекорду України та Гіннеса) та “When Time is short” (на момент написання статті перебуває у процесі написання авторами з усього світу, а після його завершення претендуватиме на встановлення рекорду України та Гіннеса).

Варто зазначити, що для всіх запропонованих вище колективних творів характерним є втілення таких критеріїв. По-перше, кількість співавторів колективного роману-печворку необмежена. По-друге, автори пишуть власні історії у своєму жанрі (за формою: оповідання, новела, есе, п’єса, вірш, поема тощо; за змістом: фантастика, фентезі, детектив, гумор, сатира, трилер тощо) та стилі. По-третє, у межах одного колективного роману-печворку твори можуть бути написані різними мовами. По-четверте, для успішного написання колективної роботи обов’язковим є розроблення та чітке дотримання концепції до твору, ознайомлення з прологом до нього. По-п’яте, за потреби до колективного роману-печворку пишеться епілог.

Отже, враховуючи викладене, загальна конструкція новітнього жанру – колективний роман-печворк (з урахуванням специфіки всіх зазначених вище концепцій), на думку автора статті, може мати такий вигляд (див. рис. 7).

Слід зазначити, що в основу запропонованої вище загальної конструкції новітнього жанру – колективний роман-печворк – було покладено розроблену раніше схематичну конструкцію колективного літературного печворку (Батура, 2024c, с. 9–10), впроваджену автором цієї статті.

Узагальнюючи викладене, з-поміж ознак колективного роману-печворку, на думку автора статті, слід виокремити такі:

- 1) створюється колективом авторів на основі єдиної концепції та прологу до твору;
- 2) має великий обсяг;
- 3) містить багато сюжетних ліній, розмаїття персонажів, забезпечує максимальне висвітлення їхніх життєвих історій;
- 4) забезпечує всебічне розгортання подій у просторі та часі;
- 5) об’єднує різножанрові доробки багатьох співавторів (як за формою, так і за змістом);
- 6) усі доробки об’єднані навколо літературного ядра – прологу;
- 7) пролог втілює тему та ідею твору, окреслює головного персонажа (персонажів), зображує його художній світ, спільне місце (місця) подій, містить художні деталі;
- 8) об’єднує різні стилі та погляди багатьох авторів в єдиний колективний літературний доробок;
- 9) охоплює значний проблемно-тематичний діапазон, містить широку систему зображально-виражальних засобів;
- 10) може писатися різними мовами.

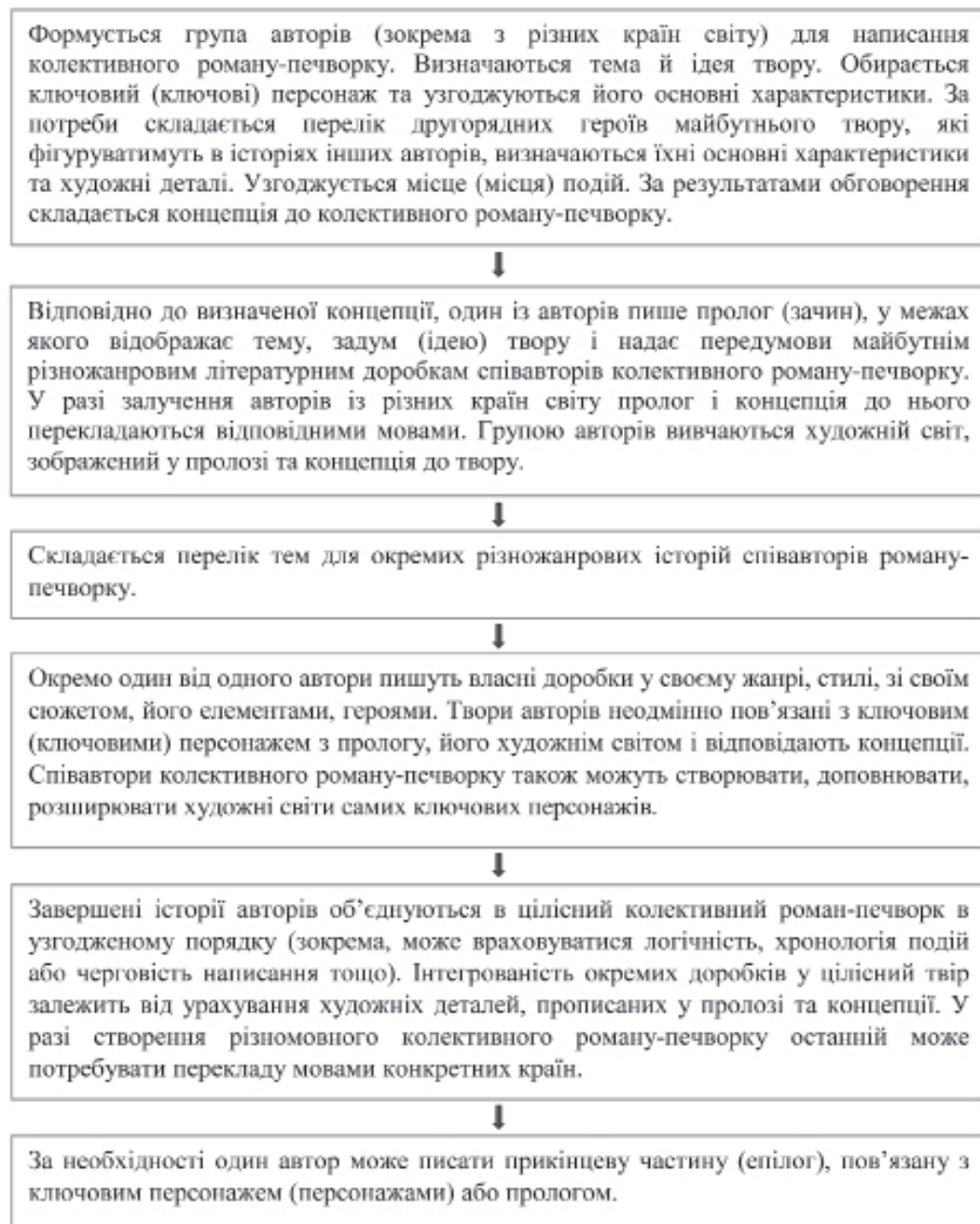

Рис. 7. Схематична конструкція новітнього жанру – колективний роман-печворк (з урахуванням специфіки усіх викладених вище концепцій)

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, з огляду на здійснене дослідження, колективний роман-печворк можна визначити як піджанр новітнього літературного жанру – колективний літературний печворк. Його поява є результатом розвитку інтернет-технологій і різноманітних способів соціальної комунікації, що

сприяють здійсненню масштабних літературних експериментів, шляхом залучення до них великої кількості авторів з усієї планети. Це вкотре підтверджує гнучкість жанру роману та його здатність еволюціонувати й набувати нових ознак, пристосовуватися до викликів епохи.

Новітній жанр колективний роман-печворк демонструє простоту власної конструкції та легке сприйняття письменниками розмаїття його концепцій. Подібна простота втілення жанру на практиці підтверджується підвищеною увагою як досвідчених авторів, так і початківців до можливості створення спільних літературних доробків, тенденція до появи яких стає все очевиднішою. Успішним свідченням тому є написання колективного роману-печворку “Босорка”, що став рекордом України в категорії “Мистецтво” та низки інших спільних робіт, які вже втілені в життя (“The Mysterious Ten”, “Коронація слова”) або перебувають у процесі створення (“Врятувати Білобога”, “When Time is Short”).

Здійснене дослідження дозволяє дати визначення новітньому жанру колективний роман-печворк як у широкому, так і у вузькому значеннях. У широкому розумінні колективний роман-печворк – це великий за обсягом епічний твір, що поєднує сукупність різножанрових за формою та змістом доробків, створених групою авторів на основі прологу й концепції до твору. У вузькому значенні колективний роман-печворк – це великий за обсягом епічний твір, що поєднує сукупність різножанрових за формою та змістом доробків, створених групою авторів на основі спільної теми, ідеї за умови взаємодії з ключовим персонажем (персонажами) у межах обумовленого місця (місць) подій, прописаних у концепції та втілених у пролозі до твору.

У проведеному дослідженні було виокремлено низку ознак новітнього жанру, визначальними з-поміж яких є: спільна робота авторів на основі єдиної концепції та прологу до твору; великий обсяг; багатосюжетність і розмаїття персонажів; здатність забезпечувати всебічність розгортання подій у просторі та часі; спроможність об’єднувати різножанрові доробки багатьох співавторів (як за формою, так і за змістом); обов’язкова наявність прологу як єдиного літературного ядра, що забезпечує цілісність колективного роману-печворку (пролог втілює тему та ідею твору, окреслює головного персонажа (персонажів), зображує його художній світ, спільне місце подій, містить художні деталі); здатність об’єднувати різні стилі й погляди багатьох авторів в єдиний колективний літературний доробок; спроможність охоплювати значний проблемно-тематичний діапазон і містити широку систему зображувально-виражальних засобів; різномовність тощо. Розроблено загальну схематичну конструкцію новітнього жанру та конкретизовано варіанти його реалізації шляхом узагальнення втілених на практиці конкретних концепцій до низки колективних романів-печворк.

Щораз більше зацікавлення новітнім жанром, простота його художнього втілення, здатність об’єднувати багатьох авторів довкола єдиної проблематики, її багатогранне розкриття, можливість авторів заявити про себе “в діапазоні великого літературного променя” (який створюють колективні романи-печворки) зумовлюють актуальність подальшого вивчення новітнього жанру. Припускаємо, у майбутньому буде розроблена значна кількість концепцій колективних романів-печворк, які будуть втілені у життя в межах масштабних літературних експериментів, дослідження яких потребуватиме уваги з боку науковців. Зі свого боку, колективний літературний печворк як новітній жанр також потребує вивчення, адже має перспективи трансформації в інші піджанри, зокрема колективну п’єсу-печворк та колективний сценарій-печворк.

Конфлікт інтересів.

У цьому дослідженні немає конфлікту інтересів.

Використання штучного інтелекту.

Не використовувався.

ЛІТЕРАТУРА

- Андріяшик, О., & Стовпник, Н. (2022). Передісторія виникнення жанру роману. *Молодий вчений*, 4.1 (104.1), 1–4.
<https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-104.1-1>
- Батура, С. (2024a). Босорка: нерозділене кохання. Пролог до колективного роману-печворк “Босорка”.
<https://www.batura.com.ua/product/imperial/>
- Батура, С. (2024b). Квася і Миколик. Пролог до колективного роману-печворк “The Mysterious Ten”.
<https://www.batura.com.ua/product/kvasya-i-mykolyk/>
- Батура, С. (2024c). Колективний літературний печворк як новітній жанр літературного мистецтва. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Філологія*, 2(12), 5–16.
<https://doi.org/10.32689/maup.philol.2024.2.1>
- Батура, С. (2024d). Колективний літературний печворк як новітній жанр сучасної літератури: теорія і практика. Proceedings of X International Scientific and Practical Conference. Tokyo, Japan. 487–496.
<https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2024/06/TOPICAL-ASPECTS-OF-MODERN-SCIENTIFIC-RESEARCH-13-15.06.24.pdf>
- Батура, С. (2024e). Концепція до колективного роману-печворк “Врятувати Білобога”.
<https://www.batura.com.ua/2024/08/25/konczepczyia-do-romanu-pechvorkuvryatuvaty-biloboga/>
- Батура, С. (2024f). Концепція до колективного роману-печворк “Коронація слова”.
<https://www.batura.com.ua/2024/08/23/konczepczyia-do-romanu-pechvorkukoronacziya/>
- Батура, С. (2024g). Концепція до колективного роману-печворк “The Mysterious Ten”.
<https://www.batura.com.ua/2024/08/23/konczepczyia-do-romanu-pechvorkuthe-mysterious-ten/>
- Батура, С. (2024h). Концепція до колективного роману-печворк “When Time is short”.
<https://www.batura.com.ua/2024/08/02/konczepczyia-romanu-koly-chasu-obmal/>
- Батура, С. (2024j). Олігарх. Пролог до колективного роману-печворк “When Time is short”.
<https://www.batura.com.ua/product/oligarh/>
- Батура, С. (2024k). Світ на межі згасання. Пролог до колективного роману-печворк “Врятувати Білобога”.
<https://www.batura.com.ua/product/svit-na-mezhi-zgasannya/>
- Батура, С. (2024l). Фінал. Пролог до колективного роману-печворк “Коронація слова”.
<https://www.batura.com.ua/product/final-prolog-do-romanu-pechvorku-koronacziya-slova/>
- Бернадська, Н. І. (2005). Теорія роману як жанру в українському літературознавстві [Докторська дисертація]. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ.
- Бернадська, Н. І. (2004). Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція: монографія. ВЦ “Академвидав”.

- Бикова, Т. (2024). “Босорка” як вдалий літературний експеримент. Рецензія. Аркуш. Сучасна україномовна літературна платформа.
<https://arkush.net/blogs/6974>
- Бовсунівська, Т. В. (2015). Жанрові модифікації сучасного роману: монографія. ВЦ “Діса плюс”.
<https://surli.li/kledyf>
- Босорка. (2024). Колективний роман-печворк. Аркуш. Сучасна україномовна платформа.
<https://arkush.net/book/20958>
- Герасимчук, В. А. (2008). Специфіка тексту філософського роману ХХ століття [Автореферат дис... д-ра філос. наук: спец. 09.00.08]. Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка.
- Глінка, Н. В. (2024). Лінгвокультурологічний контекст концепту злочин у художньому наративі (на матеріалі роману О’Коннора “Зоря морів”). *Вісник київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія*, Том 27 № 2, 65–74.
<https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2024.323964>
- Дудніков, М. О. (2012). Основні літературознавчі концепції жанру “роман” у контексті генези. *Філологічні студії*, 8, 169–188.
[file:///C:/Users/%D0%95%D0%B3%D0%BE%D1%80/Downloads/169-188%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/%D0%95%D0%B3%D0%BE%D1%80/Downloads/169-188%20(2).pdf)
- Кірячок, М., Мельник, А. (2020). Український постмодерністський роман: специфіка жанру. *Закарпатські філологічні студії*, 13(3), 103–106.
<https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2020.13-3.18>
- Кушнірова, Т. (2011). Проблемні питання типології роману в літературознавстві. *Наукові виклади. Серія Літературознавство*, 1, 53–57.
<https://surli.li/cefzvq>
- Лапушкіна, Н. П., Лисенко Н. (2020). Жанрові модифікації сучасного роману (на прикладі роману-тетраедра О. Слоньковської). *Вісник Запорізького національного університету. Серія Філологічні науки*, 1(2), 130–135.
[file:///C:/Users/%D0%95%D0%B3%D0%BE%D1%80/Downloads/Vznu_fi_2020_1\(2\)_19.pdf](file:///C:/Users/%D0%95%D0%B3%D0%BE%D1%80/Downloads/Vznu_fi_2020_1(2)_19.pdf)
- Матвєєва, Т. С. (2016). Український роман другої половини ХІХ століття: модель світу, жанрові трансформації: монографія. ВЦ “ХНУ імені В. Н. Каразіна”.
- Савенко, І. Л. (2006). Жанрово-стильові особливості біографічного роману-пошуку [Автореферат дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.01.06]. Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка.
<http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/1499>
- Тарасенко, К. В., Шадріна, Т. В. (2013). Модифікації романного жанру в літературі постмодернізму. *Держава та регіони. Серія Гуманітарні науки*, 1(32), 16-25.
<https://surli.cc/eguiyo>
- Українська літературна газета (2024). Встановлено два всеукраїнські літературні рекорди.
<https://litgazeta.com.ua/news/vstanovleni-dva-vseukrainski-literaturni-rekordy/>
- Українська літературна газета (2025). В Україні зафіксовано літературний рекорд: “Перший колективний роман-печворк “Босорка””.
<https://litgazeta.com.ua/news/v-ukraini-zafiksovano-literaturnyj-rekord-pershij-kolektyvnyj-roman-pechvork-bosorka/>
- Schaeffer, J.-M. (1986). *Du texte au genre. Notes sur la problématique générique*. Ed. du Seuil. Théorie de genres, Paris, 179–205.

REFERENCE

- Andriyashyk, O., & Stovpnyk, N. (2022). Predistoriya vynyknennya zhanru romanu. *Molodyy vchenyy*, 4.1(104.1), 1-4.
<https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-104.1-1>
- Batura, S. (2024a). Bosorka: nerozdilene kokhannya. Proloh do kolektyvnogo romanu-pechvork "Bosorka".
<https://www.batura.com.ua/product/imperial/>
- Batura, S. (2024b). Kvasya i Mykolyk. Proloh do kolektyvnogo romanu-pechvork "The Mysterious Ten".
<https://www.batura.com.ua/product/kvasya-i-mykolyk/>
- Batura, S. (2024c). Kolektyvnyy literaturnyy pechvork yak novitniy zhanr literaturnoho mystetstva. *Naukovi pratsi Mizhrehional'noyi Akademiyi upravlinnya personalom. Filolohiya*, 2(12), 5–16.
<https://doi.org/10.32689/maup.philol.2024.2.1>
- Batura, S. (2024d). Kolektyvnyy literaturnyy pechvork yak novitniy zhanr suchasnoyi literatury: teoriya i praktyka. Proceedings of X International Scientific and Practical Conference. Tokyo, Japan. 487–496.
<https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2024/06/TOPICAL-ASPECTS-OF-MODERN-SCIENTIFIC-RESEARCH-13-15.06.24.pdf>
- Batura, S. (2024e). Kontseptsiya do kolektyvnogo romanu-pechvork "Vryatuvaty Biloboha".
<https://www.batura.com.ua/2024/08/25/konczepczyia-do-romanu-pechvorkuvryatuvaty-biloboga/>
- Batura, S. (2024f). Kontseptsiya do kolektyvnogo romanu-pechvork "Koronatsiya slova".
<https://www.batura.com.ua/2024/08/23/konczepczyia-do-romanu-pechvorkukoronacziya/>
- Batura, S. (2024g). Kontseptsiya do kolektyvnogo romanu-pechvork "The Mysterious Ten". <https://www.batura.com.ua/2024/08/23/konczepczyia-do-romanu-pechvorkuthe-mysterious-ten/>
- Batura, S. (2024h). Kontseptsiya do kolektyvnogo romanu-pechvork "When Time is short".
<https://www.batura.com.ua/2024/08/02/konczepczyia-romanu-koly-chasu-obmal/>
- Batura, S. (2024j). Oliharkh. Proloh do kolektyvnogo romanu-pechvork "When Time is short".
<https://www.batura.com.ua/product/oligarh/>
- Batura, S. (2024k). Svit na mezhi zhasannya. Proloh do kolektyvnogo romanu-pechvork "Vryatuvaty Biloboha".
<https://www.batura.com.ua/product/svit-na-mezhi-zgasannya/>
- Batura, S. (2024l). Final. Proloh do kolektyvnogo romanu-pechvork "Koronatsiya slova".
<https://www.batura.com.ua/product/final-prolog-do-romanu-pechvorku-koronacziya-slova/>
- Bernads'ka, N. I. (2005). Teoriya romanu yak zhanru v ukrayins'komu literaturoznavstvi [Doktors'ka dysertatsiya]. Kyiv: Kyivskyi natsional'nyy universytet imeni Tarasa Shevchenka, Kyiv.
- Bernads'ka, N. I. (2004). Ukrayins'kyi roman: teoretychni problemy i zhanrova evolyutsiya: monohrafiya. VTS "Akademydav".
- Bykova, T. (2024). "Bosorka" yak vdalyy literaturnyy eksperyment. Retsenziya. Arkush. Suchasna ukrayinomovna literaturna platforma.
<https://arkush.net/blogs/6974>

- Bovsunivs'ka, T. V. (2015). Zhanrovi modyfikatsiyi suchasnoho romanu: monohrafiya. VTS "Disa plus".
<https://surl.li/kledyf>
- Bosorka. (2024). Kolektyvnyy roman-pechvork. Arkush. Suchasna ukrayinomovna platforma.
<https://arkush.net/book/20958>
- Herasymchuk, V. A. (2008). Spetsyfika tekstu filosofskoho romanu XX stolittya [Avtoreferat dys... d-ra filos. nauk: spets. 09.00.08]. Kyyivs'kyy natsional'nyy un-t im. Tarasa Shevchenka.
- Hlinka, N. V. (2024). Linhvokul'turolohichnyy kontekst kontseptu zlochynu u khudozhn'omu naratyvi (na materialy romanu O'Konnora "Zorya moriv"). Visnyk Kyyivs'koho natsional'noho linhvystychnoho universytetu. Seriya Filolohiya, Tom 27 № 2, 65–74.
<https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2024.323964>
- Dudnikov, M. O. (2012). Osnovni literaturoznachni kontseptsii zhanru "roman" u konteksti henezy. *Filolohichni studiyi*, 8, 169–188.
[file:///C:/Users/%D0%95%D0%B3%D0%BE%D1%80/Downloads/169-188%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/%D0%95%D0%B3%D0%BE%D1%80/Downloads/169-188%20(2).pdf)
- Kiryachok, M., Mel'nyk, A. Ukrayins'kyy postmodernist's'kyy roman: spetsyfika zhanru. *Zakarpats'ki filolohichni studiyi*, 13 (3), 103–106.
<https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2020.13-3.18>
- Kushnirova, T. (2011). Problemni pytannya typolohiyi romanu v literaturoznavstvi. *Naukovi vyklady. Seriya Literaturoznavstvo*, 1, 53–57.
<https://surl.li/cefzvg>
- Lapushkina, N. P., Lysenko N. (2020). Zhanrovi modyfikatsiyi suchasnoho romanu (na prykladi romanu-tetraedra O. Slon'kovskoyi). *Visnyk Zaporiz'koho natsional'noho universytetu. Seriya Filolohichni nauky*, 1(2), 130–135.
[file:///C:/Users/%D0%95%D0%B3%D0%BE%D1%80/Downloads/Vznu_fi_2020_1\(2\)_19.pdf](file:///C:/Users/%D0%95%D0%B3%D0%BE%D1%80/Downloads/Vznu_fi_2020_1(2)_19.pdf)
- Matvyeyeva, T. S. (2016). Ukrayins'kyy roman druhoi polovyny XIX stolittya: model' svitu, zhanrovi transformatsiyi: monohrafiya. VTS "KHNU imeni V. N. Karazina".
- Savenko, I. L. (2006). Zhanrovo-styl'ovi osoblyvosti bihrafichnoho romanu-poshuku [Avtoreferat dys. ... kand. filol. nauk: spets. 10.01.06]. Ternopil's'kyy natsional'nyy pedahohichnyy universytet imeni V. Hnatyuka.
<http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/1499>
- Tarasenko, K. V., Shadrina, T. V. (2013). Modyfikatsiyi romannoho zhanru v literaturi postmodernizmu. *Derzhava ta rehiony. Seriya Humanitarni nauky*, 1(32), 16–25.
<https://surl.li/cc/eguiyo>
- Ukrayins'ka literaturna hazeta (2024). Vstanovleno dva vseukrayins'ki literaturni rekordy.
<https://litgazeta.com.ua/news/vstanovleni-dva-vseukrainski-literaturni-rekordy/>
- Ukrayins'ka literaturna hazeta (2025). V Ukrayini zafiksovano literaturnyy rekord: "Pershyy kolektyvnyy roman-pechvork "Bosorka". <https://litgazeta.com.ua/news/v-ukraini-zafiksovano-literaturnyj-rekord-pershyj-kolektyvnyj-roman-pechvork-bosorka/>
- Schaeffer, J.-M. (1986). Du texte au genre. Notes sur la problématique générique. Ed. du Seuil. Théorie de genres, Paris, 179–205.

Дата надходження до редакції 05.05.2025

Ухвалено до друку 30.06.2025

Відомості про автора

Батура Сергій Васильович,

кандидат юридичних наук,
письменник-сатирик, доцент
кафедри теорії держави і права
та конституційного права
Навчально-наукового інституту
права імені князя Володимира
Великого Міжрегіональної
Академії управління персоналом
e-mail: s.batura.writer@gmail.com

Коло наукових інтересів:

теорія літературних
жанрів, література

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)